

טמונה בפרשה

עלון שבועי לעידוד העיון והבקיאות בפרשת השבוע

רמזים ופרפראות

אתרוג = 610, נוסף שלוש כנגד שלושת המינים האחרים (לולב, הדס וערבה) ונקבל 613. שהמקיים מצוות ד' מינים כתיקונה כאילו קיים תרי"ג מצוות.

המדרש (רבה) מביא את הפסוק שבתהילים: "תודיעני ארץ חיים שבע שמחות את פניך נעמות בימינך נצח" - אל תקרא 'שובע' שמחות אלא 'שבע' ואלו שבע מצוות שבחג הסוכות: ארבעה מינין שבלולב, סוכה, חגיגה ושמחה. ויש לפרש כי כל ארבעת המינים נרמזים במילים 'ארץ חיים' שבפסוק. כי 'חיים' (עם הכולל = 69) הם כגימטריא של 'הדס' (69) וכלי הכולל (68) כגימטריא לולב (68). ו'ארץ' הוא 209 בדיוק כמו המילה 'הדר' המסמלת את פרי עץ ההדר-האתרוג. ו'ארץ חיים' שווה ל277 בדיוק כמו 'ערבה'. (שיח בשמים)

שאלה לשולחן השבת וחג

"למען ידעו דורותיכם כי בסוכות"

הושבתי את בני ישראל" (ויקרא

כג, מג)

מצות סוכה הינה כנגד וזכר לענני הכבוד שהיו לישראל במדבר. ויש לבאר מדוע אנו עושים זכר לענני הכבוד בחג הסוכות וזכר למן עושים בכל שבת 'לחם משנה', אך למים ולבאר שהיו לנו במדבר בחסדי השי"ת, אין אנו עושים זכר כלשהו?

מטרת השאלה

הינה לעורר דיון סביב שולחן החג. ניתן לשלוח את תשובותיכם למערכת (בציון מקורות, אם ישנם) ובל"נ אכתוב מן התשובות בעוד כחודש.

פנינים

"וסכה תהיה לצל יומם מחורב ולמחסה ולמסתור מזרם וממטר" (ישעיה)

יש בכח מצות הסוכה להועיל לאדם לקיים את מצוות ד' כהלכתן, מבלי להוסיף או לגרע על הלכותיהן. ישנן רמ"ח מצוות עשה. אם נפחית מצוה אחת יהיו רמ"ז מצוות, אותיות "זרם". ובהוספת מצוה אחת נקבל רמ"ט מצוות - אותיות "מטר". וזהו הרמז בפסוק שהסוכה תהיה למסתור מזרם וממטר שלא יוסיף או יגרע מן המצוות. ניתן להוסיף על כך, שאף תחילתו של הפסוק רומז לכך: "וסכה תהיה לצל יומם מחורב", שהרי העולם הבא קרוי "יום" שמי שנמצא בצל הסכה זוכה לחיי העולם הבא הקרויים יום, כיצד? ע"י "מחורב" - אותיות "ברמ"ח", הסכה מגינה עליו שיקיים רק את מצוות רמ"ח ולכן זוכה הוא לעוה"ב. ומהי סגולתה של הסכה להגן מפני הוספת מצוות או גריעתן? מפני שאדם החפץ להוסיף או לגרע ממצוות ד' בוודאי נגוע הוא במידת הגאווה, שאם לא כן, מי שמו לשופט להחליט אילו מצוות טובות בעיניו ואלו לא. [הדבר אף רמוז בפסוק: "הלחם בעמלק מחר", עמלק שהוא בגימטריא "רם" הינו, כידוע, שורש הגאווה, וד' מצווה להילחם בו ע"י "מחר" - אותיות רמ"ח!] ולכן האדם שיוצא מביתו והולך ושהות תחת צלו של הקב"ה בסוכה הארעית, מיד יבוא לידי שפלות עצמו ולענווה שתצילחו מן הגאווה הגורמת להוספת והחסרת מצוות. (לאור הנר)

ישנם כמה וכמה דרכים לחישוב גימטריאות, מלבד הערך המספרי הרגיל. וניתן להגיע לכל אחד משמותיהם של האושפזין הקדושים, ע"י שימוש בסוג גימטריא שונה על המילה 'סוכה'. א. 'סוכה' במילוי אותיות: סמך (120), ואו (13), כף (100), הי (15) וביחד 248, בדיוק כמו 'אברהם'. ב. סוכה בא"ת ב"ש יוצא 'חפלי' (208) בדיוק כמו הגימטריא של 'צחק'. ג. פנים ואחור לסוכה (האותיות שבאות לפני ואחרי האותיות 'סוכה') 'נהיד' (69), 'עזלו' (113) וביחד 182 בדיוק כמו 'עקב'. (וכן, פעמיים 'סוכה' 91, גם שווה ל182) ד. צירופים למילה 'סכה' (כל האותיות עד לאות הזו ועד בכלל): 'אבגדהוזחטיכלמנס' = 255, 'אבגדהוזחטיכ' = 75, 'אבגדה' = 10, וביחד 345 כמנין 'משה'. ה. 'סוכה' במילוי אותיות: סמך (120), ויו (22), כף (100), הי (15) וביחד 256, בדיוק כמו 'אהרן' (+הכולל). ו. 'סוכה' במילוי אותיות (ללא אותיות 'סוכה' עצמן): מך (60), ו (6), פ (80), י (10) וביחד 156, בדיוק כמו 'יוסף'. ז. 'סכה' בגימטריא קטנה: ס (6), כ (2), ה (5) וביחד 13, ועם הכולל 14, בדיוק כמו 'דוד'.

"ובחג נידונים על המים"

מבואר, שזמן הדין על הגשמים הוא בחג הסוכות, ולכן אף יש את מצוות ניסוך המים ותפילת גשם בחג זה. בפרשת עקב כתוב: "ארץ הרים ובקעת למטר השמים תשתה מים: ארץ אשר ד' אלקיך דרש אתה תמיד עיני ד' אלקיך בה מרשית השנה ועד אחרית שנה". ויש לפרש אימתי נגזר הדין על גשמי השנה, האם בסוכות, או בראשית השנה - שמבואר בגמרא שהכוונה לראש השנה? ויש לומר: א. יש מחלוקת בין התנאים האם "מראשית השנה" הכוונה לראש השנה או לכל חודש תשרי. (פנ"י) ב. בר"ה נגזר על כל יחיד ויחיד כמה הוא יקבל ויהנה מהמים, ובסוכות נגזר כמה מים סה"כ יירד. ג. יש לחלק את הפסוק, ו'עיני ד' אלקיך בה' לא הולך על ענין המים. אלא, שזו ארץ טובה שלמטר השמים תשתה מים, וגם שענין ד' אלקיך תמיד בה. (ערוך לנר) ד. תלוי במחלוקת תנאים. (ע"פ תשובות הקוראים הנכבדים שליט"א לשאלה לשולחן החג' תשפ"ה)

"נעם מגדים" מעצמת לשבת!

ניתן להשיג ב"מקרא" הוצאה לאור, ובטלפון: 052-7665775

העלון מוקדש לע"נ
ר' יצחק בן משה
ת.נ.צ.ב.ה

ישנו ביקוש רב בבתי כנסת ברחבי הארץ לקבל את העלון לקהילתם.
וז ההזדמנות שלכם לזכות בהפצת תורה!
השתתפו באמצעות העברה לבנק לאומי (10) סניף 905 חשבון 5055271 ע"ש 'בייז'.

חידון א' ת'

התשובה לכל שאלה **מתחילה** באות המופיעה בתחילת השורה

א. שניים מן האושפיזין, שבסוכה מתארחים

ב. נוהגים להקיפה בכל יום בהושענות

ג. ארבעה מינים כאלו פסולים

ד. מחלקי הסוכה

ה. יש בו ריח ואין לו טעם

ו. קריאת התורה בחוה"מ מתחילה במילה _____

ז. שם נוסף לחג הסוכות

ח. כך נקראת אבעבועה דקה על גבי עור האתרוג

ט. שיעורי ארבעת המינים נמדדים במידה זו

י. שלושה מהאושפיזין, שבסוכה מתארחים

כ. לולב ששדרתו _____ הינו פסול

ל. יש בו טעם ואין לו ריח

מ. אחד מן האושפיזין, שבסוכה מתארחים

נ. מצוה מיוחדת הנהוגה בבית המקדש בסוכות

ס. חלק מהסוכה שכשר רק מגידולי קרקע

ע. הדס נקרא בפסוק: "_____"

פ. מספרם פוחת והולך בימות החג

צ. סוכה צריכה שתהיה עשויה ל -

ק. מגילה הנקראת בקהילות מסוימות בשבת חוה"מ

ר. חג הסוכות הוא אחד משלושת ה- _____

ש. לעיתים נמצא בראש האתרוג

ת. זן אתרוג הנחשב לבלתי מורכב ויש המהדרין אחריו

חידון א' ת' הפוך

התשובה לכל שאלה **מסתיימת** באות המופיעה בתחילת השורה

א. כך נקרא היום האחרון של החג

ב. "אשר קדשנו במצוותיו וציונו _____ בסוכה"

ג. מארבעת המינים, שבחג ניטלים

ד. אחד מן האושפיזין, שבסוכה מתארחים

ה. נחבטת בצרור של חמש ממנה

ו. ברכה שמברכים ביום הראשון של החג

ז. מן ההלל: "בית יעקב מעם _____"

ח. ממעיין זה שאבו מים לניסוך המים

ט. בתאריך זה נהוג להתפלל עבור אתרוג מהודר

י. אחת מן ההושענות: "אערוך _____"

כ. בקהילות רבות נהוג לאגוד בו את הלולב

ל. ההפטרה בשבת חוה"מ היא מתוך איזה ספר?

מ. בחג הסוכות נידונים על ה -

נ. אחד מהפטורים מסוכה

ס. בפרשה זו קוראים בתורה בימי חוה"מ

ע. ממנה יוצאים לדירת עראי, 'דירת _____'

פ. תפילה ששונה מעט בכל יום מימות החג

צ. קצה האתרוג בצד שבו היה מחובר לעץ

ק. צמח הנפוץ בשימושו כסכך בימינו

ר. מצווה לאכול בחג מדין 'שמחה'

ש. הדס מהודר הוא הדס שגדל בצורה זו

ת. מתקיימת ונחגגת בלילות חול המועד

ואלה שמות

"בסוכות"

אילו שמות נוספים היו ל'עמק סוכות'? (התשובות במדור התשובות)

מן המדרש

מילה בסוכה

**הוא ערך והגיה,
ובפאר ובנוי הודיע,
שאסר על כולם,
על מי שגר בעולם.**

המונח המבוקש הינו מילה בת 3 אותיות הקשורה לחג, אשר כל שורה בחידה רומזת להקשר שונה שלה. (יתכן חילופי אותיות בעלי הגיה דומה)

התשובה תתפרסם אי"ה בגליון הבא

ועתיד הקב"ה להחיות המתים. כיצד עושה, נוטל שופר גדול ותוקע בו שבע תקיעות. בתקיעה ראשונה, העולם כלו יתרעש ויחילו כיולדה. בשניה, העפר מתפזר והקברים נפתחים. בשלישית, העצמות מתקבצים. ברביעית, נמתחים האברים. בחמישית, עורות מתהווים. בששית, רוחות ונשמות נכנסו בגופם, בשביעית, חיים ועומדים על רגליהם בלבושיהם, שנאמר: "ד' צבקות יגן עליהם". ועומד הקב"ה ומסדר סדרן של באי עולם: של צדיקים, ושל חסידים, ושל מלכים, ושל נדיבים ושל כל נשמה ונשמה. ומוריד חנוך ששמו מטטרו"ן, ואת ארבע חיות מתחת כסא הכבוד. ומעלה קרח וכל עדתו מתהום, ומעמידם על רגליהם ומסדר דינם בפני הבריות, ואומר להם: 'כלום ראיתם אלוה מבלעדי בשמים ממעל ובארץ מתחת?!' ואומרים: "ומי צור זולתי אלקינו", "אין כמוך באלקים ד' ואין כמעשיך". מיד אומר הקב"ה לכל באי עולם: "ראו עתה כי אני אני הוא", פירוש: אני הוא ואין אחר מבלעדי, אני הוא שמחצתי בעולם הזה, וארפא לעולם הבא, ואין מידי מציל שם ליום הדין. מחצתי ואני ארפא שם, כשם שאדם נפטר מן העולם, כך חוזר לעולם הבא כדי שיכירוהו. נפטר סומא חוזר סומא, חרש חוזר חרש, ואחר כך ישוב הקב"ה ומרפא אותו, שנאמר: "בורא ניב שפתים שלום שלום... ורפאתיו". (פיסקתא חדתא)

איך יתכן מוקצה לעשרה ימים רצופים?

"כל האזרח בישראל ישבו בסכת"

איתא בגמרא (ב"ב עה.) שלעתיד לבוא יהיו ישראל גבוהים מאה אמה. שאלו את הגר"ח קניבסקי זצ"ל כיצד יקיימו מצוות סוכה, והרי סוכה הגבוהה מעשרים אמה פסולה. והשיב, שאפשר לעשות שקע ברצפת הסוכה כדי להניח בו את הרגליים, ובכך יפחת גובה הסוכה מעשרים אמה. אולם בפעם אחרת נשאל, שלפי זה כיצד קיים אברהם אבינו (הקרוי 'אזרח') מצוות סוכה, והרי מבואר בחז"ל שהיה גבוה ביותר. על כך השיב הגר"ח, שפסול סוכה הגבוהה מעשרים אמה הוא משום שאין זו דירת עראי, והגדרה זו תלויה באדם הדר בה. ממילא, אצל אברהם אבינו, שלפי קומתו גם סוכה גבוהה נחשבה דירת עראי, לא היה בכך כל פסול.

"ואין מוסיפין על ארבעים ושמנה" (פרק ה' משנה ה')
היכן מוזכר המספר ארבעים ושמנה בתורה?

מצאו במשניות מסכת סוכה!

1. את האות ש' שמופיעה 3 פעמים ברציפות. (לא באותה המילה)
2. שלוש משניות רצופות שמסתיימות באותה המילה.
3. מילה המופיעה פעמיים ברצף. (2 תשובות)
4. כיצד ניתן להכשיר לולב פסול לגמרי מעיקרו, על ידי מעשה? (!)
5. כמה קרבנות ציבור הקריבו בסה"כ בכל 7 ימי הסוכות?
6. מה הקשר בין אתרוג לראש השנה?
7. מה משותף לסוכה, מזוזה וציצית?

שמיאות מי יבין

לפניכם פסוק מן ההלל שנפל בו שיבוש, התשכילו להבין מהו?

1. "אנא ד' כי אני עבדך בן אמתך, פתחת למוסרי"

2. "בית ישראל בטח בד' עוזרם ומגנם הוא"

תשובות

ושפני טמוני חול - תשובה לגיליון קודם: איך יתכן שראובן יעשה מעשה ובגלל זה נחייב את שמעון מלקות? - אם הוא שבר את הכנף של האם שעדיין לא נשלחה. (ש"ר יו"ד רצ"ב ס"ק י') **חידון א' ת'** - אברהם אהרן, בימת בית הכנסת, גנובים/גזולים, דפנות, הדס, וביום, זמן שמחתינו, חזוית, טפחים, יצחק יעקב יוסף, כפופה, לולב, משה, ניסוך המים, סכך, ענף עץ עבות, פרים, צל, קהלת, רגלים, שושנתא (פיטם), תימני. **חידון א' ת' הפוך** - הושענא רבא, לישיב, אתרוג, דוד, ערבה, שהחיינו, לועז, שילוח, ט"ו בשבט, שועי, קושיקלך, יחזקאל, מים, קטן (הצריך לאמו), פנחס, קבע, מוסף, עוקץ, במבוק, בשר, משולש, שמחת בית השואבה. **ואלה שמות** - מדרש רבה לך לך: 'שלשה שמות נקראו לו, עמק השדים, עמק שוש, עמק סכות'. **שעשועי דאורייתא** - בערי הלווים: "כל הערים אשר תתנו ללוים ארבעים ושמנה עיר". 1. 'שש, שלש'. 2. שלוש המשיניות הראשונות בפרק ד'. 3. 'אחד אחד', 'שנים שנים'. 4. לולב עקום לגמרי - לפי רוב הפוסקים מותר ליישרו במכבש וכשר, לולב עם קוצים בשדרתו לכאורה אפשר גם כן לחתוך הקוצים, וכן לולב הגזול, ניתן לקנותו ע"י שינוי מעשה ולכאורה יהיה אפשר לצאת ידי חובה ללא ברכה. (שהרי לברך אסור מצד ניאוף) 5. 205. (14 תמידים, 7 חטאות מוסף, 14 אילים, 98 כבשים, 2 כבשים מוסף שבת, 70 פרים) 6. ב' ענינים, הא' הוא שיש אומרים שעץ הדעת היה אתרוג ואדם נברא בראש השנה. הב' הוא, שבטור (או"ח סי' תקפ"ג) שכתב שיש לאכול אתרוג בראש השנה לסימן טוב (וכנראה שזו היתה גרסתו בגמרא בכריתות ה:); וביאר הפרישה משום שנקרא פרי עץ הדר. והשדי חמד הביא טעם נוסף, לפי הגמרא (ברכות נז.) 'הרואה אתרוג בחלום - הדור הוא לפני קונו'. ולכן סימנא מילתא לאכול אתרוג ולומר יה"ר שנהיה הדורים במצוות. וכן כדי לברך שהחיינו בליל ב' דר"ה. 7. בשלושת המצוות הללו כתוב בגמרא דין של "תעשה ולא מן העשוי". **מילה בפרשה האזינו** - אגור/עגור. "בעת כנוס אבנים" - כנוס = אגור (בציווי), "לא אפחד משפנים" - אפחד = אגור, "לבית חדש אעבור" - אגור בבית החדש, "ובחצר קן לציפור" - הציפור 'עגור'. 1. **טמונות לסוכות** - 1. "נלקיטי המטה" (פ"א מ"ג) 2. "ולרבן גמליאל שתי כותבות" (פ"ב מ"ה) 3. מצות שמחה בחג. 4. "ושפך לו קיתון על פניו" (סוכה פ"ב מ"ט) 5. "לינת הצדק הושע נא". 6. "הושע נא שלוש שעות" 7. מצוות ניסוך המים. 8. "אבן שתיה הושע נא". 9. שיעור אתרוג הקטן הוא כאגוז או כביצה. (פ"ג מ"ז) 10. אתרוג הכושי (פ"ג מ"ז) 11. "החוטט בגדיש" (פ"א מ"ח) 12. גמל מוזכר בהלכות סוכה. (פ"ב מ"ג) 13. "פורטת ארבע הושע נא". 14. לולב שצורתו כמגל - פסול. 15. שאיבת מים - רומז לבית השואבה. **טמונות בהפסטה** - 1. "לא יום ולא לילה" (ז) 2. "והחזיקו יד איש רעהו" (יג) 3. "מצילות הסוס" (כ) 4. "ונבקע הר הזיתים" (ד) **שאלה לשלחן השבת ראה** - שאלנו: כתב בעל הטורים: 'שם תעלה עלתך. ר"ת תשע, ט' דברים אתה מעלה על המזבח: עולה. חטאת. אשם. שלמים. מנחה. שמן. לבונה. יין. מים'. ויש לבאר מדוע השמיט בעל הטורים אף עצים (שאפשר להביא קרבן עצים, כמבואר ברמב"ם פ"ד ממה"ק ה"א), או מלח שגם עלה על המזבח? כמה מעיקרי התשובות שהתקבלו במערכת: א. ברמב"ם כתב שיכול לנדב רק עצים למערכת כי מצינו שנקרא קרבן אבל לא מבואר שיש קרבן של עצים לבד (- הערת המערכת: ישנם ראשונים שכן סוברים שניתן להקריב קרבן עצים לחוד) וממלח בוודאי לא קשה שהוא טפל לקרבן. ב. מלח לא קרבן, ועצים בדרך כלל לא באים כקרבן ועיקרם כחומר בעירה, משא"כ שאר הדברים שמונה בעה"ט. ג. אמנם עצים נקראים 'קרבן', אך אין דיניהם כקרבן כלל.

ניתן להשיג את העלון:

במייל: ע"י שליחת מייל בקשה אל: temunabaparashah@gmail.com - מלמדים, תלמודי תורה ובתי ספר - נא ציינו זאת.

ב: 'לדעת', 'אידישער וינקל' (באידיש) ו'דרשו'.

בירושלים: בחנות 'פיצוחי בית ישראל' רח' בית ישראל 1, ובמערכת.

העלון מגיע מדי שבוע לעשרות אלפי משפחות וילדים, המשתמשים

בו ללימוד משותף סביב שולחן השבת.

מעוניינים להקדיש את העלון לכל מטרה? צרו קשר עם המערכת, או טלפנו: 052-766-5775

© כל הזכויות שמורות לאהרן ביין.

ניתן לשלוח תגובות, רעיונות והערות למערכת:

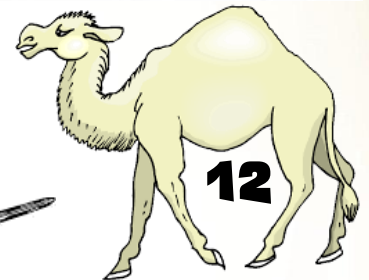
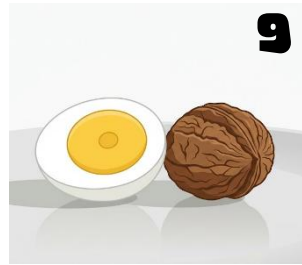
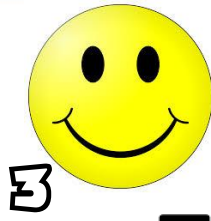
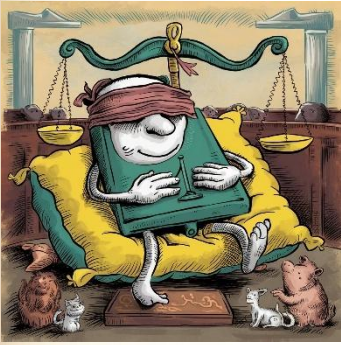
קופמן 17, ירושלים

temunabaparashah@gmail.com

זהו חידון משעשע מתמונות הרמוזות על פסוקים ומושגים הקשורים לסוכות ולמשניות מסכת סוכה.
(תוכלו למצוא תשובות במדור 'תשובות')
אדגיש, כי אין הכוונה להמחיש את הפסוקים כלל, אלא רק בדרך רמז וכפל לשון. (מומלץ לציין זאת לילדים)
אשמח לקבל רעיונות, חידוקים והערות: temunabaparashah@gmail.com
כמו"כ להצטרפות לרשימת התפוצה ולהקדשות ניתן לשלוח בקשה למייל הנ"ל.

טמונות לסוכות

מקרא רמת קושי: רגיל קשה

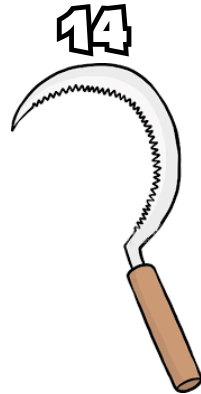
'מחשבה טובה'

התשובה לטמונה זו
תתפרסם בע"ה בגיליון הבא

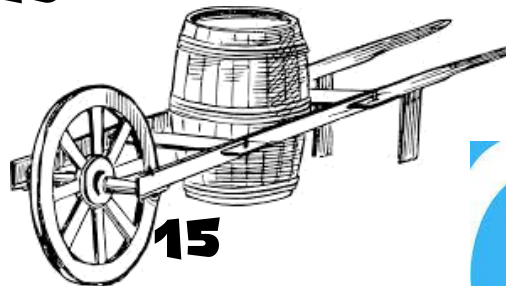

תשובה לגיליון הקודם

"אני מחצתי ואני ארפא" (לב, לט)

10

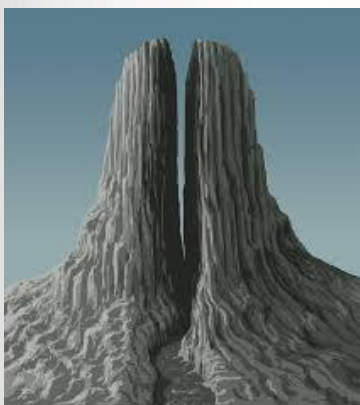

13

הפטרת סוכות "הנה יום בא" (זכריה יד' א'-כא')

טמונות בהפטרה

4